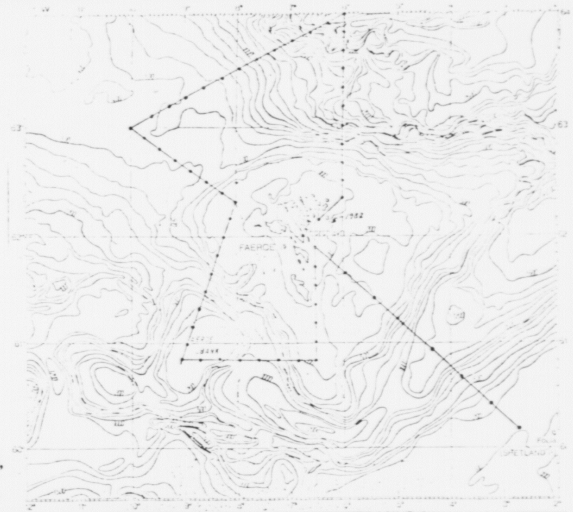


DANA — stúgvandi full av elektroniskari útgerð — ger kanningar saman við Magnussi

DANA er best útgjorda havrannsóknarskip í heiminum



Strikurnar víða leiðina hjá DANU, nú hon er farin undir Føroyar at gera kanningar



Nygaard Rasmussen, skiparin umboð á DANU

Tekst og myndir:
Jan Müller

Sum tað nýggjasta og helst best útgjorda havrannsóknarskip í heiminum í dag er danska havrannsóknarskipið DANA nú farið undir Føroyar at gera ymsar kanningar.

Skipið skal í fyrstu atleggja arbeiða á føroyskum sjóki í einar 14 dagar — partvist saman við Magnus Heinason. Hesar kanningar eru byrjanin til eitt kanningarprojekt, sum fer at fevna um eitt longri tíðarskeið.

Ætlanin er at kanna djóra- og plantuæti undir Føroyum, fiskayngulin og at gera bæði hydrografiskar og biologiskar mætingar. DANA leggur fyrst leiðina norður um Føroyar og siglir síðani suðureftir, har ætlanin er at mæta Magnus Heinason nakað sunnan fyrri oyggjararnar. Magnus Heinason ger í letuni akustiskar mætingar av svartkjaftinum. Tey bæði skipini skulu síðani royna at samanbera hesar kanningar fyrri at finna fram til at brúka eins arbeiðshátt umboð á báðum skipunum. Hetta hevur nógva til síga, tá skipini í framtíðini skulu gera kanningar av fiskatorvum undir

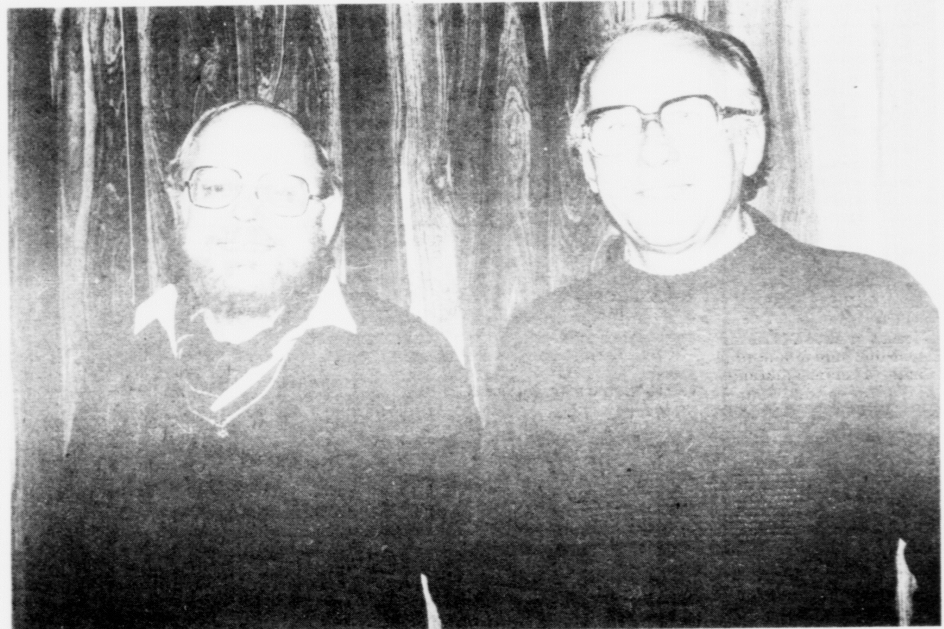
Føroyum og samanbera úrslit.

Kostaði 100 mill. kr.

DANA er bygt í Århus og varð liðugt í fjór. Tað kostaði góðar 100 mill. kr. Skipið er helst best útgjorda havrannsóknarskip í heiminum og er tað bygt til at kunna gera havrannsóknar á øllum heimshøvum allar árstíðir. Skipið hevur higartil serstakliga gjørt kanningar í Eystursjónum og í Norðsjónum. Ætlanin er, at tað í framtíðini skal gera kanningar við Føroyar og Grønland eisini.

Umboð á skipinum er mest sum øll tann útgerð, ið eitt nútímans havrannsóknarskip skal hava. Nærum alt arbeiði er automatiserað, og verður EDV nýtt alla staðni har tað er gjørligt. Undir havrannsókninum kann skipið savna ein hóp av upplýsingum og goyma hesar á magnetbøndum, sum seinni verða goymd uppi á landi til víðari kanningar.

Skipið er bygt sum ein hekkutrolari. Tann fisk teir fáa umboð víga teir ógvuliga nágreiniliga og skilja hann í



Vagn Hansen og Jørgen Møller Christensen, báðir biologar og tyðandi menn innan Danmarks Fiskeri og Havundersøgelser, ið er stovnur, ið telur 125 starvsfólk

fiskasløg. Harafrat koma so allar tær kemisku og biologisku kanningarnar av fiskinum.

Tað verða annars alla tíðina, meðan skipið siglir, gjørdar uppmætingar av dýpinum, saltinnihaldinum og hitanum í sjónum.

Tilsamans 10 biologar, teknikarar og EDV-serfrøðingar eru við DANA. Teir skulu syrgja fyrri, at arbeiðsætlanin fyrri hvønn turin verður fylgd. Umframt ta nógva elektronisku útgerðina er skipið eisini útgjort við einum hóp av akvarium. Her verða nakrar av teimum mest tyðandi kanningunum gjørdar. Tað eru kanningar av fiskayngli og djóra- og plantuæti.

Magnus Heinason eitt frálíkt skip

Á einum tíðindafundi umboð á DANA týsdagin segði leiðarin av "Danmarks Fiskeri og Havundersøgelser", Jørgen Møller Christensen, at teir vóna at fáa eitt gott samarbeiði við Magnus Heinason, og at tað er ynski teirra at kunna halda fram við

kanningum á føroyska havøkinum í framtíðini. Hann segði, at tað nú er gjørligt at fáa gjørt nógvar kanningar, sum ikki hava verið gjørdar fyrr, tí DANA er útgjort til hetta. Annars sigur hann, at føroyingar eiga at vera ernir av at hava eitt skip sum Magnus Heinason til havrannsóknarskip. — Magnus Heinason er sera væl egnuður til tær royndir, hann í dag ger. Arbeiðsgongdin umboð er sera væl lögð til rættis, og eg kann ikki siga annað, enn at vit óvunda tykkum hatta skipið, sigur Jørgen Møller Christensen eftir sjálvur athava verið umboð á Magnus Heinason.

Uppá fyrispurning hvat føroyskir myndugleikar og fiskimenn kunnu vænta sær at fáa burtur úr teimum kanningum, sum DANA skal gera undir Føroyum sigur Jørgen Christensen, at hetta er ringt at meta um longu nú. — Men ætlanin er so uppá longri sikt at kunna siga nakað meira um fiskastovnar undir Føroyum: um t.d. talan er um ein stóran ella litlan árgang og hvørji víður-skifti, sum eru orsøkin til

hetta.

Jørgen Møller Christensen sigur víðari, at hetta: hvi ein árgangur er stórir, og hvi ein er litil, er eitt av teimum stóru arbeiðsuppgávum hjá DANA. — Vit vita ikki við vissu í dag, hvørji víður-skifti eru orsøkin til, at meira fiskayngul kemur fyrri seg eitt ár og minni eitt annað ár. Tað er tí tyðandi hjá okkum at kanna, hvussu føðitilgongdin er í sjónum, og hvat fiskayngulin etur. Jørgen Møller Christensen visir í hesum sambandi á, at just føroyskt hav hevur ein serligan áhuga fyrri biologar, tí at tað visir seg, at her livir djóra- og plantuæti, sum er stóðfast. Tað fer ongan veg við streyminum, men heldur sær inni á grunnum vatni. Eisini er sjógvurin so óvanliga reinur við Føroyar, at hetta kann hava stóran tyðning fyrri kanningar av fiskasjúkum. Aðrastaðni har sjógvurin er dálkaður eru fleiri fiskasjúkur, og tí er gott at hava eitt øki við reinum sjógvi at kunna gera samanberingar við.

Alingin áhugaverd

Leiðarin á hesi havrannsóknarferðini við DANA er Vagn Hansen. Hann er biologur og er annars leiðari fyrri deildini hjá Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser í Hirtshals. Her hevur stovnurin sína deild á tí nýggja og stóra norðsjóvarsentrinum, sum er granskingarmiðdeil fyrri fiskivinnuna í Danmark.

Vagn Hansen sigur, at samarbeiði teirra við føroysku Fiskirannsóknarstovuna í framtíðini fer helst eisini at fevna um kanningar á føroysku firdunum. Bæði Jørgen Møller Christensen og Vagn Hansen, hava vitjað alistøðina hjá Fiskaaling við Air umframt aðrar alistøðir. Teir eru báðir hugtiknir av tí utviklingi, sum alingin hevur havt í Føroyum og halda fyrri, at tað helst verður farið undir at gera kanningar á teimum føroysku alistøðunum. Hetta fer at verða gjørt við tí fyrri eyga at vita, hvussu nógva fiskaynglinum kemur undan, hvørji slog best komu undan osfr. Hetta eru spurningar, sum nú skulu víðgerast nærrí, aðrenn veruligar kanningar verða settar í verk.

29 41 54 66